

– МАТЕРІАЛИ ФОРУМУ –

**АРТ-ФАСИЛІТАЦІЯ В СОЦІАЛЬНОМУ КОНСТРУЮВАННІ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ**

Андрушко Наталія⁽¹⁾, Похило Леся⁽²⁾,

*¹психолог, випускниця Школи екофасилітації професора П.В. Лушина,
сертифікований екофасилітатор, медіатор, м. Київ,*

e-mail: N.F.Andrushko@gmail.com

*²психолог, випускниця Школи екофасилітації професора П.В. Лушина,
сертифікований екофасилітатор, м. Київ,*

e-mail: Pohilo@bigmir.net

Висока щільність змін як в житті суспільства, так і кожного його представника, вимагає невідкладної реакції, перебудови старих моделей і способів реагування, бо умови – щоразу нові, а знання постійно виявляються застарілими. Людина не завжди може справитися з цим самотійно, відчуває, що опинилась в глухому куті та потребує сторонньої допомоги. Яким чином можна надавати психологічну допомогу, якщо враховувати, що психолог теж постійно знаходиться в такому ж змінному середовищі?

Поняття буферної зони розвитку введено П.В.Лушиним. як продовження ідеї про зону найближчого розвитку дитини. За Л.С.Виготським, зона найближчого розвитку дитини – це область діяльності, в якій дитина не може справлятися з завданнями самотужки, однак може виконати їх спочатку разом з дорослим, а згодом, після оволодіння навичками – і самотійно. Буферна зона – це також зона, в якій один учасник (але вже дорослий) потребує залучення зовнішнього ресурсу. При цьому ведучим у сумісній взаємодії є не залучений, який не є експертом і не ділиться знаннями, – визначну роль грає система стосунків, яка дозволяє не тільки проявити наявну проблему учасника, його можливості та ресурси, а й стати зоною створення принципово нових знань для всіх учасників системи. І саме цей ефект розвитку чи росту кожного з учасників лежить в основі соціального конструювання як психологічної так і педагогічної допомоги.

Широке розповсюдження психологічної літератури, можливість обговорювати гострі питання в будь-який момент часу на онлайн-форумах із залученням профільних спеціалістів різних напрямів, привело до того, що клієнт може не встаючи з дивану визначити проблему та її причини. Це в свою чергу дало два полярих суспільно-значимих результати: з одного боку, людина приписує собі діагноз травмованої і шукає зцілення, з іншого, переситившись поняттями травмованості, хоче почуватися такою, якою була до надбання психологічних знань з своєї проблеми – звичайною людиною зі звичайним дитинством і звичайним, хоч і з "родзинками", життям, якій просто потрібно розібратися з якимось питанням і вирішити, як бути далі. І якщо для задоволення першого запиту є достатня кількість напрямків психотерапії, то з другим особливого

вибору немає. Однак це питання є таким затребуваним, що психологічна спільнота почала працювати на нього. Все частіше можна спостерігати, як традиційно психотерапевтичні напрямки набувають підтримуючого, супроводжуючого характеру, і це – один з проявів соціального конструювання психологічної допомоги. Саме як відповідь на вищезгаданий згаданий клієнтський запит "не потрібно мене терапівувати, допоможіть розібратися, як жити далі" зародилась арт-фасилітація – поєднання широкого арсеналу засобів арт-терапії з принципами екофасилітації. Разом з цим, ресурсність творчості, можливість втілити в образ ще не оформлене у слово, на базі профіцитарного підходу дозволяють створити буферну зону розвитку для кожного учасника арт-фасилітативної взаємодії. Тому цей напрям психологічної допомоги є не тільки яскравим прикладом соціального конструювання, а й дієвим засобом для його реалізації.

ПЕРСОНІФІКАЦІЯ І КОДИФІКАЦІЯ ПРОЦЕСА ОКАЗАНИЯ ПСИХОЛОГІЧЕСКОЙ ПОМОЩІ

*Большева Елена Викторовна,
консультующий психолог, кандидат психологических наук,
спортивный психолог, г. Киев,
e-mail: Olenabolycheva@gmail.com*

Мы персонифицируем действительность в смысле ее восприятия, усвоения, интеграции, трансформации и высвоения - самовыражения. Все эти этапы персонификации происходят по некоей программе, заданной естественным образом - внешне и внутренне, учитывая "сложность и многоаспектность человеческой природы, что представляет собой объединение биологического, символического и рефлексивного начал еще и в рационально - иррационально - экзистенциальном измерении, каждое из которых имеет свою уникальную специфику и требует соответствующей исследовательской методологии" [Ю. Павлик].

В менеджменте знаний выделяют сферы циркуляции и развития информации и знаний в сообществах посредством информационных технологий и живого взаимодействия. Так, в науке психологии происходит процесс кодификации - кодирования наблюдаемых естественных явлений, например, в слова, гипотезы, теории в специфическом контексте. Так, в контексте научного исследования выделяются направления развития науки, "модные темы", тренды в зависимости от социальных, политических, исторических условий. На современном этапе научного развития психологии разграничить естественнонаучную и гуманитарную парадигмы в психологии вряд ли возможно. В контексте кодифицированного подхода к рассмотрению, например, противоречия между количественные и качественные методами исследования, логично разрешаются - обе группы методов кодифицируют информацию в специальные символы и специфические знаниевые блоки.